

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

**KLASA: 030-02/15-01/1
URBROJ: 354-03/1-23-45
Zagreb, 6. studenog 2023.**

Na temelju članka 15. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave („Narodne novine“, broj 18/13., 127/13., 74/14., 98/19. i 41/21.; dalje u tekstu: Zakon o Državnoj komisiji), u predmetu ujednačavanja postupanja i prakse Državne komisije, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave na sjednici održanoj 6. studenog 2023. donosi:

ZAKLJUČAK O PRAVNOM SHVAĆANJU

U situaciji kada je ponuditelj u ESPD-u naveo da nema nepodmirenih dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, međutim takve obveze nastanu tijekom pregleda i ocjene ponuda, a naručitelj utvrdi da je ponuditelj predmetne obveze podmirio prije donošenja odluke o odabiru, naručitelj nije ovlašten ponudu takvog ponuditelja isključiti na temelju članka 252. stavka 1. ZJN 2016.

OBRAZLOŽENJE

Članak 15. stavak 1. Zakona o Državnoj komisiji propisuje da kada predsjednik Državne komisije uoči u radu vijeća nejednako postupanje, postupanje protivno propisima te odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državne komisije ili odstupanje od ustaljene prakse, sazvat će sjednicu Državne komisije na kojoj će se razmotriti sporna pitanja s ciljem ujednačavanja postupanja i prakse. Kada član Državne komisije uoči navedene okolnosti, o tome će obavijestiti predsjednika Državne komisije. Stavak 2. istog zakona propisuje je da pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici Državne komisije većinom glasova svih članova Državne komisije obvezno je za sva vijeća i članove Državne komisije.

Člankom 57. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94/65, 28.3.2014.; dalje: Direktiva 2014/24/EU) propisano je da se gospodarski subjekt isključuje iz sudjelovanja u postupku nabave ako javni naručitelj dozna da gospodarski subjekt ne poštuje svoje obveze koje se odnose na plaćanje poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje i ako je to utvrđeno obvezujućom sudskom ili upravnom odlukom u skladu s pravnim odredbama države u kojoj ima sjedište ili s državama članicama javnog naručitelja. Nadalje, javni naručitelji mogu isključiti ili mogu zatražiti od države članice da isključi gospodarski subjekt iz sudjelovanja u postupku nabave ako javni naručitelj može odgovarajućim sredstvima dokazati da gospodarski subjekt ne poštuje svoje obveze koje se odnose na plaćanje poreza ili doprinosa socijalnog osiguranja. *Ovaj se stavak više ne primjenjuje nakon što gospodarski subjekt ispuní svoje obveze plaćanja ili nakon što sklopi sporazumnu obvezu o plaćanju poreza ili doprinosa socijalnog osiguranja koje duguje, uključujući, prema potrebi, sve nastale kamate ili kazne.*

U točki (85) uvodnih odredaba Direktive 2014/24/EU navedeno je sljedeće: „Važno je da bi se odluke javnih naručitelja trebale temeljiti na novim podacima, osobito što se tiče osnova za isključenje, a s obzirom da do važnih promjena može doći vrlo brzo, na primjer u slučaju financijskih poteškoća zbog kojih bi gospodarski subjekt postao neprikladan, ili obratno, *ako su nepodmirene obveze za socijalna davanja u međuvremenu plaćene*. Poželjno je dakle, da javni naručitelji, kad kod je moguće, provjere te podatke pristupajući relevantnim bazama podataka koje bi trebale biti nacionalne u smislu da njima upravljaju tijela javne vlasti. U ovoj bi fazi još uvijek moglo biti slučajeva kada to još uvijek nije moguće iz tehničkih razloga. Stoga bi Komisija trebala predvidjeti mjere unapređenja koje bi mogle olakšati jednostavan elektronički pristup ažuriranim podacima, kao što su sve jači alati koji nude pristup virtualnim dosjeima poduzeća ili sredstva koja olakšavaju interoperabilnost između baza podataka ili drugih sličnih pratećih mjera.“

Člankom 252. stavkom 1. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16. i 114/22.; dalje: ZJN 2016) propisano je da je javni naručitelj obavezan isključiti gospodarskog subjekta iz postupka javne nabave ako utvrdi da gospodarski subjekt *nije ispunio* obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje: 1. u Republici Hrvatskoj, ako gospodarski subjekt ima poslovni nastan u Republici Hrvatskoj, ili 2. u Republici Hrvatskoj ili u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta, ako gospodarski subjekt nema poslovni nastan u Republici Hrvatskoj. Prema odredbi stavka 2. tog članka, iznimno od stavka 1. ovoga članka, javni naručitelj neće isključiti gospodarskog subjekta iz postupka javne nabave ako mu sukladno posebnom propisu plaćanje obveza nije dopušteno ili mu je odobrena odgoda plaćanja.

Člankom 260. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da je Europska jedinstvena dokumentacija o nabavi (European Single Procurement Document – ESPD) ažurirana formalna izjava gospodarskog subjekta, koja služi kao preliminarni dokaz umjesto potvrda koje izdaju tijela javne vlasti ili treće strane, a kojima se potvrđuje da taj gospodarski subjekt: 1. nije u jednoj od situacija zbog koje se gospodarski subjekt isključuje ili može isključiti iz postupka javne nabave (osnove za isključenje), 2. ispunjava tražene kriterije za odabir gospodarskog subjekta, 3. ispunjava objektivna pravila i kriterije određene za smanjenje broja sposobnih natjecatelja, ako je primjenjivo.

U standardnom obrascu za Europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi (ESPD), Dio III. (Osnove za isključenje), B (Osnove povezane s plaćanjem poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje), predviđeno je da gospodarski subjekt odgovori na pitanje: „Je li gospodarski subjekt ispunio sve svoje obveze plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u zemlji u kojoj ima poslovni nastan i u državi članici javnog naručitelja ili naručitelja ako se razlikuje od zemlje poslovnog nastana?“. Ako je odgovor ne, predviđeno je da gospodarski subjekt navede: „a) o kojoj je zemlji ili državi članici riječ, b) o kojem je iznosu riječ; c) kako je ta povreda utvrđena d) *je li gospodarski subjekt ispunio svoje obveze plaćanjem* ili sklapanjem sporazumne obveze radi plaćanja dospjelih poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje, uključujući, ako je primjenjivo, sve nastale kamate ili kazne?“

Člankom 262. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da javni naručitelj može u bilo kojem trenutku tijekom postupka javne nabave, ako je to potrebno za pravilno provođenje postupka, provjeriti informacije navedene u europskoj jedinstvenoj dokumentaciji o nabavi kod nadležnog tijela za vođenje službene evidencije o tim podacima (npr. kaznena evidencija) sukladno posebnom propisu i zatražiti izdavanje potvrde o tome, uvidom u popratne dokumente ili dokaze koje već posjeduje, ili izravnim pristupom elektroničkim sredstvima komunikacije besplatnoj nacionalnoj bazi podataka na jeziku iz članka 280. stavka 2. ovoga Zakona. Prema odredbi stavka 2. tog članka, ako se ne može obaviti provjera ili ishodići potvrda sukladno stavku 1. ovoga članka, javni naručitelj može zahtijevati od gospodarskog

subjekta da u primjerenom roku, ne kraćem od pet dana, dostavi sve ili dio popratnih dokumenata ili dokaza.

Člankom 20. stavkom 3. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave („Narodne novine“, broj 65/17. i 75/20.; dalje: Pravilnik) smatra se da naručitelj posjeduje ažurirane popratne dokumente ako istima ima izravan pristup elektroničkim sredstvima komunikacije putem besplatne nacionalne baze podataka na jeziku iz članka 280. stavka 2. ZJN 2016 ili putem EOJN RH.

Iz odredbe članka 57. stavak 2. Direktive 2014/24/EU proizlazi da se osnova za isključenje koja se odnosi na plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje više ne primjenjuje nakon što gospodarski subjekt ispunio svoje obveze plaćanja. Iz odredbe članka 252. stavka 1. ZJN 2016 proizlazi da je javni naručitelj obavezan isključiti gospodarskog subjekta ako utvrdi da nije ispunio obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Nadalje, općepoznata je činjenica da su podaci o postojanju poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje promjenjivi tijekom postupka pregleda i ocjene ponuda, dok ZJN 2016 i Pravilnik ne propisuju na jasan i transparentan način trenutak u kojem naručitelji pristupaju besplatnim nacionalnim bazama.

Stoga, u situaciji kada je ponuditelj u ESPD-u naveo da nema nepodmirenenih dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, međutim takve obveze nastanu tijekom pregleda i ocjene ponuda, a naručitelj utvrdi da je ponuditelj predmetne obveze podmirio prije donošenja odluke o odabiru, nije ovlašten ponudu takvog ponuditelja isključiti na temelju članka 252. stavka 1. ZJN 2016, budući da se u takvoj situaciji ne može tvrditi da se radi o ponuditelju koji nije ispunio obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Slijedom navedenog, s obzirom na postojanje okolnosti iz članka 15. stavka 1. Zakona o Državnoj komisiji, Državna komisija je s obzirom na prethodno izneseno, većinskom odlukom njezinih članova prihvatila gore izloženo pravno shvaćanje.

PREDSJEDNICA

Maja Kuhar

DOSTAVITI:

1. Oglasna ploča, ovdje
2. Web, www.dkom.hr
3. Pismohrana, ovdje